

บทคัดย่อ

การพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาโดยใช้โครงงานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาखाวิชาการสอนสังคมศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พนิดา สิ้นสุวรรณ และชรินทร์ มั่งคั่ง

การวิจัยในชั้นเรียนครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาทักษะในการแก้ปัญหาและ
พฤติกรรมการเรียนรู้ในการแก้ปัญหาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจากการเรียนรู้โดยโครงงาน อันจะเป็น
ประโยชน์ต่อ การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนซึ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อ
การจัดการเรียนการสอนในกระบวนวิชาสัมมนาทางสังคมศึกษา (071152) ต่อไป

กลุ่มเป้าหมายของการวิจัยครั้งนี้ คือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาखाวิชาการสอนสังคมศึกษา ปีการ
ศึกษา 2545 จำนวน 35 คน โดยเป็นนักศึกษาภาคเรียนปกติจำนวน 11 คนและภาคเรียนพิเศษจำนวน 24
คน ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มนักศึกษาจากภาคเรียนปกติ 1 กลุ่ม และ
กลุ่ม นักศึกษาจากภาคเรียนพิเศษ 2 กลุ่ม แต่ละกลุ่มดำเนินโครงการในหัวข้อที่ตนสนใจ โดยมีผู้
สอนเป็นผู้ให้การชี้แนะ สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ในการแก้ปัญหาของนักศึกษา และประเมินผลในทุกขั้น
ตอนของ การเรียนรู้โดยโครงงาน

เครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย (1) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน (2) แบบประเมิน
ผลงานที่ได้จากการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาโดยการเรียนรู้โครงงานจำนวน 20 ข้อ (3) แบบประเมิน
วิธีการแก้ปัญหาโดยการจัดสัมมนาหรือการอภิปรายกลุ่มโดยการเรียนรู้โครงงานของนักศึกษา จำนวน
20 ข้อ (4) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ในการแก้ปัญหาโดยการเรียนรู้โครงงานของนักศึกษาจำนวน
30 ข้อ (5) แบบบันทึก(แบบไม่เจาะจง)พฤติกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาโดยการเรียนรู้โครงงานระหว่าง
การเรียนการสอนของนักศึกษา และ (6) แบบประเมินกระบวนการเรียนการสอนวิชาสัมมนาทาง
สังคมศึกษาของนักศึกษาโดยการเรียนรู้โครงงานจำนวน 16 ข้อ ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ โดยหาค่าเฉลี่ย
ความถี่ และร้อยละ แล้วเสนอในรูปของตารางประกอบความเรียง

ผลการวิจัยชี้ว่า

1. จากการประเมินผลงานที่ได้จากการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาโดยการเรียนรู้โครงงานของ
นักศึกษา พบว่า กลุ่มนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสามารถเขียนรายงานโดยรวมได้อยู่ในระดับดีมาก
ส่วนกลุ่มนักศึกษาระดับภาคเรียนพิเศษ 2 กลุ่มนั้นสามารถเขียนรายงานโดยรวมได้อยู่ในระดับดี
2. จากรูปแบบการนำเสนอผลงานโดยการเรียนรู้โครงงานเป็นการจัดสัมมนาหรืออภิปรายกลุ่ม
ของนักศึกษา พบว่า กลุ่มนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสามารถนำเสนอผลงานโดยการจัดสัมมนาการแก้ปัญหา
โดยรวมได้อยู่ในระดับดีมาก โดยเฉพาะการนำเสนอผลงาน ซึ่งใช้การจัดสัมมนาและมุมวิชาการใน

การเสนอผลของโครงการของกลุ่ม ทำให้ผู้ฟังหรือผู้เข้าร่วมมีความสนใจและเข้าใจในเนื้อหาของโครงการมากขึ้น สำหรับผลงานและรูปแบบการนำเสนอผลงานของนักศึกษาภาคเรียนพิเศษ 2 กลุ่มนั้นโดยรวมได้อยู่ในระดับดี โดยการเสนอผลงานมีลักษณะเป็นการอภิปรายหน้าชั้นเรียน

3. จากการประเมินผลการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินโครงการ พบว่า นักศึกษาภาคเรียนปกติมีพฤติกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาโดยรวมได้อยู่ในระดับดีมาก ส่วนนักศึกษาภาคเรียนพิเศษมีพฤติกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาโดยรวมได้อยู่ในระดับดี

4. จากการบันทึกของผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาทั้ง 3 กลุ่ม มีพฤติกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาในทุกแผนการจัดการเรียนรู้และทุกขั้นตอนของโครงการโดยรวมได้อยู่ในระดับดี

5. จากความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนวิชาสัมมนาทางสังคมศึกษา โดยใช้โครงการ พบว่า นักศึกษาทั้ง 3 กลุ่มเห็นว่า ประสิทธิภาพการจัดกระบวนการเรียนการสอนในด้านต่างๆ อยู่ในระดับมากที่สุด

Abstract

The Development of Problem Solving Skill Through Project Work
of Graduate Students' in Teaching Social Studies Program,
Faculty of Education, Chiang Mai University

Panida Sinsuwan, Charin Mangkhang

The objective of this study is to study the development of the students' problem solving skills as well as their learning behavior through the project learning. The outcome of this research will help improve the teaching and learning method that centers around the learners, particularly the teaching method of a course on Social Studies Seminar (071752).

The target group of this study is the graduate students majoring in Social Studies Teaching in the academic year 2002. The total number of students participating in this research is 35, with 11 students from regular program and 24 from special program. The students are divided into 3 groups, with one group consisting of students from regular program and the other two groups consisting of students from special program.

The research tools are as follows: 1) Learning Management Plan (10 plans) 2) Problem Solving Skills Development through Project Learning Evaluation Form (20 questions) 3) Presentation / Seminar Evaluation Form (20 questions) 4) Learning Behavior Observation Form (30 questions) 5) Learning Behavior Note-taking Form 6) Social Studies Seminar Evaluation Form (16 questions)

The data collected are analyzed and tabulated statistically.

According to the research findings, it is found that:

1. The group of students from regular program performs very well (score = "very good") both at their final report and their presentation. Their presentation method is thoughtfully organized with a seminar and an academic corner, which both attracts the audiences or participants' attention and helps them to easily understanding the presentation. The two groups of students from special program perform well (score = "good") at their report and their presentation.

2. The group of students from regular program has very good (score = “very good”) learning behavior and problem-solving skills, while the groups of students from special program have good (score = “good”) learning behavior and problem-solving skills.

3. The learning behavior of all students, according to the instructor’s notes, are good (score = “good”) at all learning plans and in every steps of the projects.

4. All three groups of students are satisfied with the teaching method of the course on Social Studies Seminars (score = “very good”)